[1964] 2 ఎస్ సి ఆర్ 231

1963, మార్చి 5.

ఓరియంటల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ కామర్స్ లిమిటెడ్

v.

శ్రీ హర్చరణ్ దాస్ లూంబా

(పి. బి. గజేంద్రగడ్కర్, ఎం. హిదయతుల్లా మరియు జె. సి. షా జె.జె.)

స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తి-పాక్షికంగా చెల్లించిన షేర్లను పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చడానికి చట్టం ద్వారా ఇవ్వబడిన చట్టబద్ధమైన హక్కు-బ్యాంకు మూలధనాన్ని తగ్గించడానికి అనుమతించే కంపెనీ జడ్జి ఉత్తర్వు-రెస్ న్యాయ సిద్ధాంతం 'వర్తిస్తుందా-అటువంటి తిరస్కరణకు కారణం లేదు', స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తుల (అప్పుల సర్దుబాటు) చట్టం, 1951 (1951 ఎల్ఎక్స్ఎక్స్), సెక్షన్స్ 3, 19 (2), (4), (5).

భారతదేశ విభజన కారణంగా ఈ బ్యాంకు నష్టాలను చవిచూసింది. స్థానభ్రంశం పొందిన వ్యక్తులు (అప్పుల సర్దుబాటు) చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం ఉపశమనం పొందడానికి అర్హులైన ఏ నిర్వాసిత వ్యక్తి నుండినైనా సాధారణ వాటాలను చెల్లించకుండా బ్యాంకు అంగీకరించాలనే షరతుకు లోబడి మూలధనాన్ని తగ్గించే దాని పథకానికి కంపెనీ జడ్జి ఆమోదముద్ర వేశారు, తద్వారా అటువంటి వ్యక్తి చేసిన కాల్స్ చెల్లించడానికి మరియు చేయవలసిన బాధ్యత నుండి విముక్తి పొందుతారు. నిర్వాసితులు ఆప్షన్ ను వినియోగించుకునేందుకు రెండు వారాల గడువు ఇచ్చారు.

ప్రతివాది పిటిషనర్ యొక్క వాటాదారుడు, అయితే కంపెనీ జడ్జి ఇచ్చిన ఆప్షన్ ను అతను సద్వినియోగం చేసుకోలేదు. అనంతరం నిర్వాసితుల (అప్పుల సర్దుబాటు) చట్టంలోని సెక్షన్ 19(2) ప్రకారం తనకున్న 500 సాధారణ షేర్లను 250 పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చాలని పిటిషనర్ బ్యాంకును కోరారు. బ్యాంకు తన అభ్యర్థనను అంగీకరించడానికి నిరాకరించడంతో, ప్రతివాది చట్టంలోని సెక్షన్ 19 (4) కింద తన 500 పాక్షిక పెయిడ్-అప్ షేర్లను 250 పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చుకునేలా బ్యాంకును ఆదేశించాలని పిటిషన్ దాఖలు చేశాడు. ట్రిబ్యునల్ ప్రతివాదికి ఉపశమనం కలిగించింది. బ్యాంకుకు కలిగిన నష్టాలు, అనుమానాస్పద అప్పులు చాలాకాలంగా పేరుకుపోతున్నాయని, చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం నిర్వాసితులకు ప్రయోజనం లేకుండా చేయాలనే ఉద్దేశంతో 1951 చట్టం ఆమోదించిన తర్వాతే బ్యాంకు మూలధన తగ్గింపు పథకానికి పూనుకుందని ట్రిబ్యునల్ అభిప్రాయపడింది. ట్రిబ్యునల్ అభిప్రాయాన్ని సింగిల్ జడ్జి, పంజాబ్ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ధ్రువీకరించాయి. బ్యాంకు ప్రత్యేక సెలవుతో ఈ హైకోర్టుకు అప్పీలు చేసింది.

ప్రతిస్పందకుడి షేర్లను పూర్తిగా పెయిడ్-అప్ షేర్లుగా మార్చాలని బ్యాంకును ఆదేశిస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను ధృవీకరించాలని పేర్కొంది. పాక్షికంగా చెల్లించిన షేర్లను పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చడానికి బ్యాంకు నిరాకరించడానికి సరైన కారణం చూపలేదు. "అటువంటి తిరస్కరణకు కారణం లేదు" (4) అనే పదానికి "తిరస్కరణకు మంచి కారణం లేదు" అని అర్థం.

". మూలధనాన్ని తగ్గించడానికి అనుమతిస్తూ కంపెనీ జడ్జి ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు నిర్ణయాత్మకమైనవి కావని, చట్టం ద్వారా మంజూరు చేయబడిన హక్కును నిర్వాసిత వ్యక్తి హరించలేవని పేర్కొంది. మూలధనాన్ని తగ్గించడానికి అనుమతిస్తూ కంపెనీ న్యాయమూర్తి ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు చట్టంలోని సెక్షన్ 19 నిబంధనకు లోబడి ఉన్నాయి. స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తి ఈ ఆప్షన్ను ఉపయోగించుకోవాల్సిన అవసరం లేదు. కంపెనీ జడ్జి ఆదేశాల ప్రకారం ఇచ్చిన ఆప్షన్ ను పొందాలనుకునే వారు సెక్షన్ 19(4) కింద దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. సెక్షన్ 19 (4) కింద దరఖాస్తు చేసుకున్న ఏదైనా వ్యక్తిగత వాటాదారుకు సంబంధించి ట్రిబ్యునల్ చేసే ఏదైనా ఉత్తర్వుకు కంపెనీ జడ్జి యొక్క ఉత్తర్వు చెల్లుబాటు అవుతుంది మరియు కట్టుబడి ఉంటుంది.

సివిల్ అప్పీలేట్ పరిధి : 1961 సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 300.

1955 నాటి లెటర్స్ పేటెంట్ అప్పీల్ నెం.19-డిలో చండీగఢ్ లోని పంజాబ్ హైకోర్టు 1957 నవంబర్ 13 న ఇచ్చిన తీర్పు, ఉత్తర్వుల నుంచి ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీల్ చేశారు.

కె.ఎల్.గోసేన్, 0. పిటిషనర్ తరఫున పి.మల్హోత్రా, ఎస్.ఎన్.ఆనంద్.

ప్రతివాదిగా మెహతాబ్ సింగ్ సాహ్ని, హెచ్.కె.సబ్రావల్, ఐ.ఎస్.సాహ్ని వాదనలు వినిపించారు.

1963, మార్చి 5 కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో..

షా జె. - ఓరియంటల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ కామర్స్ లిమిటెడ్ 1943 ఫిబ్రవరిలో ఇండియన్ కంపెనీస్ యాక్ట్, 1943 కింద స్థాపించబడింది. ఈ బ్యాంక్ తన రిజిస్టర్డ్ కార్యాలయాన్ని ఢిల్లీలో కలిగి ఉంది మరియు ఇది లాహోర్ మరియు ప్రస్తుతం పాకిస్తాన్లో ఉన్న ఇతర పట్టణాలలో శాఖలను ప్రారంభించింది. బ్యాంకు మూలధనాన్ని రూ.10/- విలువ గల 5,97,584 సాధారణ షేర్లు, రూ.1/- చొప్పున 24,200 బి క్లాస్ ఆర్డినరీ షేర్లుగా విభజించారు. డిసెంబర్ 31, 1946 నాటికి బ్యాంక్ యొక్క చెల్లింపు మూలధనం సుమారు రూ. 23 లక్షలు భారతదేశం మరియు పాకిస్తాన్ డొమినియన్ల ఏర్పాటు నేపథ్యంలో ఏర్పడిన అవాంతరాల కారణంగా, బ్యాంక్ ఇప్పుడు పశ్చిమ పాకిస్తాన్ అని పిలువబడే భూభాగంలో తన ఆస్తులలో గణనీయమైన భాగాన్ని కోల్పోయింది మరియు దాని అడ్వాన్సులను తిరిగి పొందలేకపోయింది. 1950 నాటికి బ్యాంకు యొక్క పేరుకుపోయిన నష్టాలు రూ.10,57,850/-.

1950 డిసెంబరులో బ్యాంకు డైరెక్టర్లు సాధారణ వాటాదారులపై ఒక్కో షేరుకు రూ.2/8 చొప్పున చెల్లించారు. బ్యాంకు మూలధనాన్ని తగ్గించాలని కూడా వారు తీర్మానించారు. అందుకోసం 1951 నవంబరు 29 న బ్యాంకు ఎక్స్ ట్రా ఆర్డినరీ జనరల్ మీటింగ్ నిర్వహించి బ్యాంకు జారీ, చందా మూలధనాన్ని రూ.5/- చొప్పున రూ.4,56,137 కు, 24,200 బి-క్లాస్ ఆర్డినరీ షేర్లను రూ.8 చొప్పున తగ్గిస్తూ ప్రత్యేక తీర్మానాలు చేశారు. ప్రతి సాధారణ షేరుపై రూ.5/- వరకు పెయిడ్-అప్ క్యాపిటల్, ప్రతి 'బి' క్లాస్ ఆర్డినరీ షేరుపై రూ.8 చొప్పున రద్దు చేయడం ద్వారా ఈ తగ్గింపును అమలు చేయాల్సి ఉంది. ప్రత్యేక తీర్మానాన్ని ఆమోదించడానికి ముందు పార్లమెంటు 1951 యొక్క 70 నిర్వాసిత వ్యక్తుల (అప్పుల సర్దుబాటు) చట్టాన్ని రూపొందించింది. ఆ చట్టం సెక్షన్ 2 (10) ద్వారా 'స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తి'ని నిర్వచించింది, "భారతదేశం మరియు పాకిస్తాన్ డొమినియన్ల ఏర్పాటు కారణంగా లేదా పౌర అల్లర్లు లేదా ఇప్పుడు పశ్చిమ పాకిస్తాన్లో భాగంగా ఉన్న ఏదైనా ప్రాంతంలో ఇటువంటి అలజడుల భయం కారణంగా, 1947 మార్చి మొదటి రోజు తరువాత, అటువంటి ప్రాంతంలో తన నివాస స్థలాన్ని విడిచిపెట్టాడు, లేదా స్థానభ్రంశం చెందాడు మరియు తరువాత భారతదేశంలో నివసిస్తున్నాడు, మరియు ఇప్పుడు భారతదేశంలో భాగమైన ఏ ప్రదేశంలో నివసిస్తున్నా, ఆ కారణంగా పశ్చిమ పాకిస్తాన్లో తనకు చెందిన ఏదైనా స్థిరాస్తులను నిర్వహించలేని లేదా పర్యవేక్షించలేని లేదా నియంత్రించలేని వ్యక్తిని కలిగి ఉన్నాడు.

x x x x x.

" నిర్వాసితుల స్థితిగతులను మెరుగుపరిచేందుకు ఈ చట్టం ద్వారా వివిధ నిబంధనలు చేశారు. సెక్యూర్డ్, అన్ సెక్యూర్డ్ రుణాల సర్దుబాటు, కంపెనీల్లో షేర్లపై చెల్లింపుల బాధ్యత నుంచి ఉపశమనం, డిక్రీలు, సెటిల్మెంట్ల సవరణ, ఉమ్మడి రుణాల విభజన, వడ్డీ వసూలు, ఆస్తుల అరెస్టు, జప్తు నుంచి మినహాయింపు, అప్పులను తగ్గించడం, కొన్ని రకాల చర్యల్లో పరిమితి కాలాన్ని పొడిగించడం వంటి అంశాలను ఈ చట్టం కల్పించింది. ఈ చట్టం కింద అధికార పరిధిని వినియోగించుకునే అధికారం కలిగిన ట్రిబ్యునళ్లను ఏర్పాటు చేసే అధికారం కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి దక్కింది.

నవంబర్ 29, 1951 న జరిగిన అసాధారణ సర్వసభ్య సమావేశంలో బ్యాంక్ ఆమోదించిన తీర్మానానికి అనుగుణంగా కంపెనీ అధికారాలను ఉపయోగించి ఢిల్లీ జిల్లా జడ్జి ముందు ఒక దరఖాస్తును సమర్పించారు. బ్యాంక్ షేర్ క్యాపిటల్ తగ్గింపు కోసం ఇండియన్ కంపెనీస్ యాక్ట్ 1913 లోని సెక్షన్ 55, 56, 57 కింద ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ఈ

దరఖాస్తును ఇద్దరు వాటాదారులు వ్యతిరేకించారు, వారు మూలధనాన్ని తగ్గించాలని నిర్ణయించడం ద్వారా స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తుల (రుణ సర్దుబాటు) చట్టం, 70, 1951 లోని నిబంధనలను అధిగమించడానికి బ్యాంక్ ప్రయత్నిస్తోందని వాదించారు. బ్యాంకు తరపు దరఖాస్తు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ, నిర్వాసితుల (రుణ సర్దుబాటు) చట్టంలోని సెక్షన్ 19 కింద ఉపశమనం పొందడానికి అర్హులైన ఏ వ్యక్తి అయినా రూ.5/- చెల్లించిన రూ.10/- సాధారణ షేర్లను ఎలాంటి చెల్లింపులు లేకుండా సరెండర్ చేయడానికి బ్యాంకు అంగీకరిస్తుందని, తద్వారా బ్యాంకు చేసిన ప్రతి షేరుకు రూ. 2/8/- చెల్లించడానికి తదుపరి బాధ్యత నుంచి ఉపశమనం లభిస్తుందని ప్రతిపాదించారు. కాల్స్.. ఈ షరతును విచారణకు హాజరైన షేర్ హోల్డర్లు అంగీకరించారు. కంపెనీ జడ్జి ఈ పిటిషన్ ను అనుమతించి, బ్యాంకు ఆమోదించిన సరెండర్ కు సంబంధించిన నియమనిబంధనలపై వాటా మూలధనాన్ని తగ్గిస్తూ చేసిన తీర్మానాన్ని ధృవీకరించారు మరియు భారతీయ కంపెనీల చట్టంలోని సెక్షన్ 61 ప్రకారం నోటీసు ఇవ్వాలని ఆదేశించారు, నోటీసు వెలువడిన రెండు వారాల్లోగా బ్యాంకుకు దరఖాస్తు చేసుకునే అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలనుకునే వ్యక్తులందరికీ ఆ దిశగా దరఖాస్తు చేసుకునే అవకాశాన్ని కల్పించారు.

ప్రతివాది హర్చరణ్ దాస్ లూంబా 1944 నుండి రూ.10/- ముఖ విలువ కలిగిన 500 సాధారణ షేర్లను కలిగి ఉన్నాడు, వీటిపై రూ.5/- చెల్లించారు. ప్రతివాది 1951 యొక్క చట్టం 70 యొక్క అర్థంలో స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తి, కానీ అతను మూలధనాన్ని తగ్గించాలనే పిటిషన్ విచారణకు హాజరు కాలేదు, లేదా కంపెనీ జడ్జి ఆదేశాల ప్రకారం ఇచ్చిన షేర్లను సరెండర్ చేసే అవకాశాన్ని అతను ఉపయోగించుకోలేదు. జనవరి 7, 1954 న అతను 1951 చట్టం 70 లోని సెక్షన్ 19 (2) ప్రకారం తన వద్ద ఉన్న 500 సాధారణ షేర్లను 250 పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చడానికి బ్యాంకుకు దరఖాస్తు చేసుకున్నాడు. జనవరి 16, 1954 నాటి లేఖ ద్వారా బ్యాంకు ఈ అభ్యర్థనను అమలు చేయడానికి నిరాకరించింది. తన వద్ద ఉన్న 500 పాక్షికంగా చెల్లించిన షేర్లను 250 పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చాలని బ్యాంకును ఆదేశించాలని నిర్వాసితుల (రుణ సర్దుబాటు) చట్టంలోని సెక్షన్ 19 (4) కింద ప్రతివాది ట్రిబ్యునల్ ను ఆశ్రయించారు. ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 19(2) కింద దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి అర్హులైన వాటాదారులకు మూలధనాన్ని తగ్గించడానికి అనుమతిస్తూ, వారి వాటాను సరెండర్ చేసే వెసులుబాటు కల్పిస్తూ కంపెనీ జడ్జి జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు నిర్ణయాత్మకమైనవని, ఈ ఉత్తర్వు ఇచ్చిన ఆప్షన్ ను సద్వినియోగం చేసుకోవడంలో విఫలమైన ప్రతివాది సెక్షన్ 19 (2) కింద తన హక్కులను అమలు చేసే అర్హత లేదని పేర్కొంటూ బ్యాంకు ఈ పిటిషన్ ను వ్యతిరేకించింది. తమకు కల్పించిన హక్కును కూడా బ్యాంకు సమర్పించింది. 1951 చట్టం 70 లోని 19(4) సంపూర్ణమైనది కాదని, సెక్షన్ 19 (2) కింద అభ్యర్థనను పాటించకపోవడానికి మంచి కారణాలు ఉన్నాయని పేర్కొంది. మూలధనాన్ని తగ్గించడానికి ప్రత్యేక తీర్మానం చేసిన రోజున బ్యాంకు వద్ద వాస్తవంగా ఎటువంటి ఆస్తులు లేనందున, కాల్స్ చేయడం ద్వారా మరియు కొత్త మూలధనాన్ని జారీ చేయడం ద్వారా నిధులను సమీకరించాల్సి ఉంటుంది మరియు పాక్షికంగా చెల్లించిన వాటాలను పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చాలనే వాదన ఇప్పటికే కాల్ చెల్లించిన లేదా సబ్ స్క్రైబ్ చేసుకున్న వాటాదారులకు న్యాయమైనది లేదా సమానమైనది కాదు. కొత్త షేర్లు..

ట్రిబ్యునల్ దృష్ట్యా బ్యాంకుకు వచ్చిన నష్టాలు, అనుమానాస్పద అప్పులు చాలాకాలంగా పేరుకుపోతున్నాయి, అయితే 1951 చట్టం 70 అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత, చట్టంలోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం నిర్వాసితులైన వాటాదారులకు ప్రయోజనం లేకుండా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే బ్యాంకు మూలధన తగ్గింపు పథకానికి పూనుకుంది. ట్రిబ్యునల్ యొక్క ఈ అభిప్రాయాన్ని పంజాబ్ హైకోర్టుకు చెందిన ఖోస్లా జె అప్పీలులో మరియు లెటర్స్ పేటెంట్ యొక్క సిఎల్ 10 కింద అప్పీలులో డివిజన్ బెంచ్ కూడా ధృవీకరించింది. స్పెషల్ లీవ్ తో బ్యాంక్ ఈ కోర్టును ఆశ్రయించింది. ప్రతివాదులు అతను 2 (10) యొక్క అర్థంలో స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తి అని పేర్కొన్నారు. 1951 నాటి నిర్వాసితుల (అప్పుల సర్దుబాటు) చట్టం 70 వివాదాస్పదం కాదు. ప్రతిస్పందకుడు కోరే హక్కును నిర్ధారించాల్సిన నిజమైన ప్రభావంపై సెక్షన్ 19 లోని మెటీరియల్ క్లాజులను ఈ క్రింది విధంగా చదవండి:

"(1) x x x x x

(2) కంపెనీల చట్టంలో గానీ, మెమోరాండం లేదా ఆర్టికల్స్ ఆఫ్ అసోసియేషన్స్ లో గానీ, కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ చట్టంలో గానీ ఏమైనా ఉన్నప్పటికీ, నిర్వాసిత వ్యక్తి లేదా నిర్వాసిత బ్యాంకు కంపెనీ లేదా సొసైటీలో కలిగి ఉన్న పాక్షికంగా చెల్లించిన షేర్లను అంత తక్కువ సంఖ్యలో పూర్తిగా చెల్లించిన వాటాలుగా మార్చడానికి కంపెనీకి లేదా సహకార సంఘానికి దరఖాస్తు చేసుకోవడం చట్టబద్ధం అవుతుంది. సొసైటీ లేదా కంపెనీ జారీ చేసి ఉండవచ్చు మరియు దీనికి సంబంధించి ఇప్పటికే కాల్స్ చేయబడి ఉండవచ్చు.

(3) x x x

4) సబ్ సెక్షన్ (2) కింద ఒక దరఖాస్తులో పొందుపరిచిన అటువంటి అభ్యర్థనను కంపెనీ లేదా సహకార సంఘం అంగీకరించనట్లయితే, ట్రిబ్యునల్, ఈ విషయంలో చేసిన దరఖాస్తుపై, అటువంటి తిరస్కరణకు కారణం లేదని సంతృప్తి చెందితే, తదనుగుణంగా కంపెనీకి లేదా సహకార సంఘానికి ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చు. మరియు కంపెనీ లేదా సొసైటీ దానికి కట్టుబడి ఉండాలి మరియు అటువంటి ప్రతి ఆదేశాలు ఆ తేదీ నుండి అమల్లోకి వస్తాయి.

(5) ఈ సెక్షన్ లో పేర్కొనబడిన విధంగా కాకుండా, కంపెనీ చట్టం యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా కంపెనీ లేదా దాని బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్లు తీసుకున్న ఏదైనా చర్య యొక్క చెల్లుబాటును లేదా కంపెనీకి సంబంధించిన మెమోరాండం లేదా అసోసియేషన్ ఆర్టికల్స్ యొక్క చెల్లుబాటును ఇక్కడ పేర్కొన్న ఏదీ ప్రభావితం చేయదు.

(6) x x x"

(1) నిర్వాసిత వ్యక్తి తన వాటాలకు సంబంధించి చెల్లించని కాల్స్ పై ఎటువంటి వడ్డీ చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు లేదా కంపెనీల చట్టంలో లేదా మెమోరాండం లేదా అసోసియేషన్ ఆర్టికల్స్ లో పొందుపరిచిన ఏదైనా విరుద్ధంగా ఉన్నప్పటికీ, అతని హోల్డింగ్ జప్తు చేయబడదు. క్లాజ్ (2) స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తి అయిన కంపెనీ షేర్ హోల్డర్ కు తన వద్ద ఉన్న పాక్షికంగా చెల్లించిన షేర్లను పూర్తిగా పెయిడ్-అప్ షేర్లుగా మార్చడానికి కంపెనీకి దరఖాస్తు చేసుకునే సౌలభ్యాన్ని ఇస్తుంది మరియు దీనికి సంబంధించి కాల్ చేయబడింది. ఈ చట్టం కింద ఏర్పాటైన ట్రిబ్యునల్ (4)లో ఏ కంపెనీ అయినా సబ్-ఎస్ కింద అభ్యర్థనను పాటించాలని ఆదేశించే అధికారం ఉంటుంది. (2) సంతృప్తి చెందితే, పాక్షికంగా చెల్లించిన షేర్లను పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చాలన్న అభ్యర్థనను అంగీకరించడానికి ఎటువంటి కారణం లేదు. (4) అనే అర్థంలో "అటువంటి తిరస్కరణకు కారణం లేదు" అనే పదానికి తిరస్కరణకు మంచి కారణం ఉండకూడదు. అందువల్ల పాక్షికంగా చెల్లించిన షేర్లను పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చడానికి కంపెనీని ఆదేశిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేయాలని ఒక షేర్ హోల్డర్ దరఖాస్తు దాఖలు చేసినప్పుడు మరియు మార్పిడిని నిర్వహించడానికి నిరాకరిస్తూ కంపెనీ ఏదైనా కారణాన్ని ఏర్పాటు చేసినప్పుడు, కంపెనీ ఏర్పాటు చేసిన కారణం అభ్యర్థనను పాటించడానికి సహేతుకంగా సమర్థించడానికి కారణమా అని నిర్ణయించే అధికారం ట్రిబ్యునల్ కు ఉంటుంది.

సెక్షన్ 19(2) కింద ప్రతిస్పందకుడు తన పాక్షిక చెల్లింపు షేర్లను మూర్ఖంగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చాలని బ్యాంకును కోరాడు, అయితే బ్యాంకు ఆ అభ్యర్థనను అంగీకరించడానికి నిరాకరించింది. మూలధనం తగ్గింపునకు అనుమతిస్తూ భారతీయ కంపెనీల చట్టంలోని సెక్షన్ 55, 56, 57 కింద బ్యాంకు దాఖలు చేసిన పిటిషన్ లో కంపెనీ జడ్జి ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు నిర్ణయాత్మకమైనవేనా, పాక్షికంగా చెల్లించిన షేర్లను పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చాలని వాదించే హక్కును ప్రతివాదికి లేకుండా చేస్తుందా అనేది మొదటి ప్రశ్న. కంపెనీల చట్టం 1913 లోని సెక్షన్ 60 ప్రకారం కోత విధిస్తూ కోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు సాధారణంగా వాటాదారులందరికీ వర్తిస్తాయి. అయితే 1951 నాటి 70 వ అధికరణలోని సెక్షన్ 3 లో ఆ చట్టంలో స్పష్టంగా పొందుపరిచిన అంశాలను, ఆ చట్టంలోని నిబంధనలను, ఆ చట్టం కింద చేసిన నియమనిబంధనలను మినహాయించి, ప్రస్తుతానికి అమలులో ఉన్న మరే ఇతర చట్టంలో గానీ, కోర్టు ఉత్తర్వుల్లో గానీ ఏవైనా అంశాలు ఉన్నప్పటికీ, వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం గమనించాలి. లేదా పార్టీల మధ్య ఏదైనా ఒప్పందంలో. ఇండియన్ కంపెనీస్ యాక్ట్, 19 ఐ:ఎల్ లోని 51 వ సెక్షన్ ప్రకారం, వాటాల ద్వారా పరిమితం చేయబడిన ఒక కంపెనీ, దాని ఆర్టికల్స్ ద్వారా అధీకృతం చేయబడితే, కోర్టు మంజూరు చేసిన ప్రత్యేక తీర్మానం ద్వారా

దాని వాటా మూలధనాన్ని తగ్గించుకోవచ్చు మరియు అటువంటి నియమనిబంధనలపై తగ్గింపును ధృవీకరించే ఉత్తర్వును జారీ చేసే అధికారం కోర్టుకు ఉంది. నిర్వాసితుల వాటా మార్పిడికి సంబంధించిన షరతులతో మూలధనాన్ని తగ్గించడానికి అనుమతిస్తూ కంపెనీ జడ్జి ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు, కానీ ఈ ఉత్తర్వు నిర్వాసితుల (రుణ సర్దుబాటు) చట్టం 70, 70 లోని సెక్షన్ 19 ప్రకారం నిర్వాసిత వ్యక్తికి ఇచ్చిన ప్రత్యేక చట్టబద్ధమైన హక్కును హరించలేకపోయింది. ఈ చట్టం నిర్వాసితులకు ఒక ప్రత్యేక హక్కును కల్పించింది మరియు పాక్షికంగా చెల్లించిన వాటాను పూర్తిగా చెల్లించిన వాటాలుగా మార్చాలని మరియు మార్పిడిని తిరస్కరించడానికి మంచి కారణం ఉందని ట్రిబ్యునల్ సంతృప్తి చెందితేనే ఈ హక్కును నిలిపివేయవచ్చు. అభ్యర్థనను అంగీకరించడానికి కంపెనీ నిరాకరించడం కాదు, ట్రిబ్యునల్ ఇచ్చిన తీర్పు స్థానభ్రంశం చెందిన వ్యక్తి తన వాటాలను మార్చుకునే హక్కును కోల్పోతుంది.

ఎస్.హెచ్.జె కింద నిర్వాసితులకు వారి హక్కును హరించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదించారని, ఆయన నమోదు చేసిన కారణాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని కంపెనీ జడ్జి ఆ వాదనను తిరస్కరించారని భావించవచ్చు. అయితే నిర్వాసిత వ్యక్తి మతమార్పిడి అభ్యర్థనను అనుమతించడానికి నిరాకరించడానికి సరైన కారణం ఉందా లేదా అని నిర్ణయించే అధికార పరిధికి ఈ ఉత్తర్వు రెస్ జ్యుడికేటాగా పనిచేయదు మరియు మరే ఇతర సంస్థలోనూ లేదు. ఏ నిర్వాసిత వ్యక్తి అయినా కంపెనీ జడ్జి ఉత్తర్వు ద్వారా ఇవ్వబడిన ఆప్షన్ ను ఉపయోగించుకోవడానికి అవకాశం ఉంది, ఒకవేళ అతను తన ఎన్నికకు కట్టుబడి ఉంటాడు. కానీ ఒక నిర్వాసిత వ్యక్తి ఈ ఆప్షన్ ను ఉపయోగించుకోవలసిన అవసరం లేదు, మరియు అతను చేయకపోతే, తనకు మతమార్పిడి మంజూరు చేయమని బ్యాంకును కోరే అతని హక్కు కంపెనీ జడ్జి యొక్క ఉత్తర్వు ద్వారా ప్రభావితం కాలేదు. కంపెనీ జడ్జ్ యొక్క ఉత్తర్వు స్థానభ్రంశం చెందిన వాటాదారులందరినీ నిర్బంధించే నిర్ణయంగా పరిగణించబడదు మరియు కాదు. ఒకవేళ నిర్వాసిత వ్యక్తి ఈ ఆప్షన్ ను ఉపయోగించుకోవడానికి ఇష్టపడకపోతే, ఆ తర్వాత సెక్షన్ 19 లోని సిఎల్ (4) కింద దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి అర్హులు. కంపెనీ జడ్జి జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు చెల్లుబాటు అవుతాయి మరియు కట్టుబడి ఉంటాయి, అయితే సబ్-ఎస్ కింద దరఖాస్తు చేసే ఏదైనా వ్యక్తిగత వాటాదారుకు సంబంధించి ట్రిబ్యునల్ చేసే అటువంటి ఆదేశాలకు లోబడి ఉంటుంది. (4) 19 వ అధ్యాయం. కంపెనీల చట్టంలోని నిబంధనలకు అనుగుణంగా కంపెనీ లేదా దాని డైరెక్టర్ల బోర్డు తీసుకున్న చర్య యొక్క చెల్లుబాటును నిర్ధారించే సిఎల్ (5) నిబంధనల నుండి లేదా కంపెనీకి సంబంధించిన మెమోరాండం లేదా అనుబంధ ఆర్టికల్స్ యొక్క చెల్లుబాటును నిర్ధారిస్తుంది. ప్రతివాది దాఖలు చేసిన పిటిషన్ పై తీర్పు చెప్పే అధికార పరిధిని ట్రిబ్యునల్ కోల్పోలేదని, కంపెనీ జడ్జి అతనికి, ఇతరులకు కూడా అదే విధంగా అవకాశం కల్పించినంత మాత్రాన, వారు రుణం తీసుకోవడానికి వీల్లేదనే కింది న్యాయస్థానాల అభిప్రాయంతో మేము ఏకీభవిస్తున్నాము.

ప్రతిస్పందకుడి హోల్డింగ్ ను పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చడానికి నిరాకరించినందుకు బ్యాంక్ చూపించిన కేసు మంచిదా లేదా సరిపోతుందా అనేది నిర్ణయించవలసిన రెండవ ప్రశ్న. రాజధాని తగ్గింపు తీర్మానాన్ని దురుద్దేశంతో ఆమోదించారని, నిర్వాసితులు తమ పాక్షికంగా చెల్లించిన వాటాలను మార్చుకునే హక్కును హరించాలనే ఉద్దేశంతోనే ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదించారని ట్రిబ్యునల్ అభిప్రాయపడింది. బ్యాంకు ఆర్థిక పరిస్థితి చాలా సంవత్సరాలుగా అస్థిరంగా ఉన్నప్పటికీ, నిర్వాసితులైన వాటాదారుల చట్టబద్ధమైన హక్కును రద్దు చేయడానికి పార్లమెంటు 1951 చట్టం 70 ని అమల్లోకి తెచ్చిన తరువాతే మూలధనాన్ని తగ్గించే పథకం రూపుదిద్దుకుందని ట్రిబ్యునల్ పేర్కొంది. బ్యాంకు ఆస్తులన్నీ కనుమరుగవ్వలేదని, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఆస్తులు లేకపోవడం అనేది నిర్వాసిత వ్యక్తి చట్టబద్ధమైన హక్కును కోల్పోవడానికి తగిన కారణం కాదని హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది. హైకోర్టు ధృవీకరించిన ట్రిబ్యునల్ తీర్పు బ్యాంకు ఏర్పాటు చేసిన కారణం నిజమైనది కాదని రుజువు చేసింది; నిర్వాసితులకు కల్పించిన చట్టబద్ధమైన రక్షణను రద్దు చేయడానికి పెట్టుబడి తగ్గింపు తీర్మానం ఒక సాధనం. ఆ నిర్ధారణకు సాక్ష్యాధారాలు మద్దతు ఇస్తాయి మరియు ఈ న్యాయస్థానం యొక్క ఆచరణ ప్రకారం, కట్టుబడి ఉన్నట్లుగా పరిగణించాలి. బ్యాంకు తిరస్కరణకు మద్దతుగా మరే ఇతర వేదికను ఏర్పాటు చేయలేదు.

ప్రతిస్పందకుని యొక్క వాటాలను పూర్తిగా చెల్లించిన షేర్లుగా మార్చాలని బ్యాంకును ఆదేశిస్తూ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు ధృవీకరించబడాలి, ఎందుకంటే పాక్షికంగా చెల్లించిన షేర్లను మార్చడానికి నిరాకరించడానికి బ్యాంకు ద్వారా ఎటువంటి మంచి కారణం చూపబడలేదు. ఈ అప్పీలు విఫలం కావాలి మరియు ఖర్చులతో కొట్టివేయబడుతుంది.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.